

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ВОСЬМЕ СКЛИКАННЯ

ПОСТІЙНА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

ВИСНОВОК

до питання: «Про пропозиції до законопроектів № 15194 та № 15195 – щодо ввезення та пільгового розмитнення автомобілів, звільнення від сплати ПДВ та акцизних платежів для діючих військовослужбовців, ветеранів – учасників бойових дій, а також інших категорій осіб, які можуть підпадати під дію відповідних законодавчих змін», яке розглядалося 20.05.2026 року

ВИРІШИЛИ:

1. Підтримати напрацьовані робочою групою пропозиції щодо внесення змін до законопроектів № 15194 та № 15195 у частині ввезення та пільгового розмитнення автомобілів, звільнення від сплати ПДВ та акцизних платежів для діючих військовослужбовців та інших законних військових формувань; ветеранів – учасників бойових дій; осіб з інвалідністю I, II та III груп, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних із захистом держави, а також інших категорій осіб, які можуть підпадати під дію відповідних законодавчих змін (додатки: 1 – пояснювальна записка до законопроекту № 15194; 2 – таблиця та обґрунтування з пропозиціями змін до законопроекту № 15194; 3 – пояснювальна записка до законопроекту № 15195; 4 – таблиця та обґрунтування з пропозиціями змін до законопроекту № 15195; 5 – пропозиція щодо запровадження пільгового ввезення та користування транспортними засобами для військовослужбовців, ветеранів та осіб з інвалідністю внаслідок війни).

2. Направити результати напрацювань робочої групи, включаючи відповідні пропозиції та рекомендації, депутату Верховної Ради України – ініціатору законопроектів від 24.04.2026 №№ 15194, 15195 Мар'яну ЗАБЛОЦЬКОМУ; народним депутатам України від Хмельниччини; Комітету Верховної Ради України з питань фінансової, податкової та митної політики для розгляду та прийняття відповідних рішень у встановленому порядку.

Заступник
голови комісії

Олександр РОЗІЗНАНИЙ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту закону України
«Про внесення змін до Митного кодексу України щодо пільгового ввезення
транспортних засобів для військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю
внаслідок війни»

1. Обґрунтування необхідності прийняття Закону

В умовах триваючої збройної агресії Російської Федерації проти України значна кількість громадян проходить військову службу у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, а також отримала статус учасника бойових дій або інвалідність внаслідок війни. Разом із тим чинне митне законодавство не забезпечує належного механізму соціальної підтримки військовослужбовців та ветеранів у частині доступу до транспортних засобів.

Вартість ввізного мита, податку на додану вартість та акцизного податку при митному оформленні транспортних засобів фактично робить їх недоступними для значної частини військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни.

Для значної кількості ветеранів транспортний засіб є не предметом розкоші, а необхідним засобом пересування, проходження лікування та реабілітації, доступу до медичних послуг, працевлаштування, ведення підприємницької діяльності та повернення до повноцінного цивільного життя.

Під час дії тимчасового «нульового розмитнення» у 2022 році значна частина військовослужбовців не мала можливості скористатися відповідною пільгою через виконання бойових завдань або перебування у районах ведення бойових дій. Законопроект спрямований на відновлення соціальної справедливості щодо осіб, які безпосередньо захищають державу.

При цьому законопроект передбачає комплекс запобіжників від можливих зловживань, зокрема:

- обмеження кількості транспортних засобів;
- обмеження щодо вартості, віку та технічних параметрів транспортних засобів;
- заборону відчуження транспортного засобу протягом трьох років;
- створення єдиного державного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів;
- механізми автоматичної цифрової перевірки права на пільгу;
- встановлення фінансової відповідальності за порушення умов пільгового ввезення.

Таким чином законопроект поєднує соціальний характер державної підтримки із механізмами контролю, прозорості та мінімізації корупційних ризиків.

2. Цілі і завдання прийняття Закону

Метою законопроекту є:

- забезпечення належної державної підтримки військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- підвищення мобільності військовослужбовців та ветеранів;
- сприяння реабілітації та соціальній адаптації ветеранів;
- створення механізму пільгового ввезення транспортних засобів із одночасним недопущенням зловживань;
- забезпечення синхронізації положень Митного та Податкового кодексів України.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Проектом Закону пропонується:

- звільнити від сплати ввізного мита транспортні засоби, що ввозяться діючими військовослужбовцями на період воєнного стану та 90 днів після його припинення;

- встановити постійну норму пільгового ввезення транспортних засобів для учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- визначити технічні параметри транспортних засобів, які можуть бути ввезені на пільгових умовах;
- встановити обмеження щодо строків та кількості використання пільги;
- запровадити заборону відчуження транспортних засобів протягом трьох років;
- встановити механізми цифрового контролю та автоматичної перевірки права на пільгу;
- запровадити механізм фінансової відповідальності за порушення умов пільгового ввезення;
- визначити порядок інтеграції державних реєстрів та адміністрування пільги.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

На сьогодні питання митного оформлення транспортних засобів регулюються Митним кодексом України, Податковим кодексом України та підзаконними нормативно-правовими актами.

Чинне законодавство не містить комплексного механізму пільгового ввезення транспортних засобів для військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни із врахуванням сучасних умов та необхідності державного контролю за використанням таких пільг.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття законопроекту може призвести до зменшення потенційних надходжень від ввізного мита до державного бюджету.

Разом із тим такі втрати є умовними, оскільки значна частина військовослужбовців та ветеранів за відсутності пільги фактично не має фінансової можливості ввезти транспортний засіб.

Водночас законопроект матиме позитивний економічний ефект через:

- збільшення мобільності ветеранів;
- повернення ветеранів до трудової діяльності та підприємництва;
- розвиток внутрішнього ринку послуг технічного обслуговування, страхування та пального;
- зменшення соціального навантаження на державу.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття Закону

Прийняття законопроекту сприятиме:

- підвищенню рівня соціального захисту військовослужбовців та ветеранів;
- покращенню доступу ветеранів до медичних та реабілітаційних послуг;
- підвищенню рівня мобільності осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- створенню умов для повернення ветеранів до активного суспільного та економічного життя;
- формуванню додаткових державних гарантій для осіб, які захищають незалежність та територіальну цілісність України.

7. Відповідність міжнародно-правовим зобов'язанням України

Положення законопроекту не суперечать міжнародним зобов'язанням України та відповідають принципам соціального захисту ветеранів війни та осіб з інвалідністю.

8. Необхідність прийняття підзаконних нормативно-правових актів

Для реалізації положень законопроекту Кабінету Міністрів України необхідно:

- забезпечити створення єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів;
- забезпечити інтеграцію державних реєстрів;
- затвердити порядок підтвердження бойової втрати або знищення транспортних засобів;
- визначити перелік міжнародних довідкових баз митної вартості транспортних засобів;
- привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

15194 від 24.04.2026	Наша пропозиція	Обґрунтування
Митний кодекс України		
Внести зміни до Митного кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552): У розділі XXI ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ пункт 9 ¹¹ доповнити новим підпунктом 6 та 7 такого змісту:		
б) звільняються від оподаткування ввізним митом: автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби для перевезення вантажів (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України), які ввозяться на митну територію України для вільного обігу громадянами – військовослужбовцями, мобілізованими після 24 лютого 2022 року, які на дату ввезення транспортного засобу є діючими військовослужбовцями; військовослужбовцями, які проходять військову службу за контрактом. На визначених у цьому підпункті умовах особи відповідних категорій (або офіційно уповноважена особа в інтересах відповідного громадянина) можуть завезти в Україну один транспортний засіб. Звільнення від оподаткування ввізним митом, передбачене цим підпунктом, не поширюється на товари, які мають походження з країни, визнаної державою- окупантом згідно із законом та/або визнаної державою-агресором щодо України згідно із законодавством, або ввозяться з території держави окупанта (агресора) та/або з окупованої території України, визначеної такою згідно із нормами чинного законодавства.».	б) звільняються від оподаткування ввізним митом: автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби для перевезення вантажів (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України), які ввозяться на митну територію України для вільного обігу діючі військовослужбовці Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, які на дату ввезення транспортного засобу проходять військову службу. Дана норма (діючі військовослужбовці) діє протягом строку воєнного стану та протягом 90 (дев'яноста) днів після його припинення або скасування. 7) звільняються від оподаткування ввізним митом: автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби для перевезення вантажів (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України), які ввозяться на митну територію України для вільного обігу учасниками бойових дій, які мають відповідний статус відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» №3551-ХІІ від 22.10.1993; Особами з інвалідністю I, II або III групи, набутою внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час участі у захисті Батьківщини. Пільга використовується однією особою не частіше одного разу на 5 (п'ять) років. Параметри транспортних засобів: — типи: легкові (код УКТ ЗЕД 8703), мотоцикли (8711), мікроавтобуси (8702), вантажні (8704), причепа (8716); — об'єм двигуна: до 3 000 куб.см включно; для осіб з інвалідністю I групи за медичними показаннями щодо	Запропонована зміна забезпечує рівний підхід до всіх військовослужбовців, які фактично проходять військову службу та виконують завдання із захисту держави незалежно від дати мобілізації чи форми проходження служби. Уніфіковане формулювання також спрощує адміністрування норми та усуває необхідність додаткової перевірки підстав проходження служби. Така конструкція прив'язує пільгу саме до умов особливого періоду та потреб оборони держави. Це забезпечує правову визначеність, синхронізацію між Митним та Податковим кодексами та унеможливорює різне трактування строків дії пільги. Ветерани та особи з інвалідністю внаслідок війни потребують довготривалої державної підтримки після завершення служби. Для значної частини таких осіб транспортний засіб є необхідним для проходження лікування, реабілітації, працевлаштування та соціальної інтеграції. Постійний характер норми формує стабільну державну політику підтримки ветеранів. Норма щодо п'яти років забезпечує баланс між соціальною підтримкою ветеранів та недопущенням системних зловживань. Встановлення часових обмежень унеможливорює використання механізму для систематичного перепродажу транспортних засобів.

необхідності адаптованого ТЗ — без обмеження (підтверджується довідкою про встановлення інвалідності);

- вік: транспортний засіб повинен мати дату першої державної реєстрації не раніше ніж за 15 років до моменту митного оформлення.

Дата першої реєстрації підтверджується офіційними реєстраційними документами країни попередньої реєстрації або даними міжнародних реєстрів.

У разі відсутності підтвердження дати першої реєстрації застосовується рік виготовлення транспортного засобу;

- митна вартість: не більше 30 000 (тридцяти тисяч) євро за офіційним курсом Національного банку України на дату подання митної декларації;
- екологічний стандарт: не нижче Євро-5; підтверджується сертифікатом відповідності або документацією виробника; або виробництво не раніше 2008 року;
- транспортний засіб не є новим у значенні цього Закону.

Статус УБД підтверджується відповідним посвідченням та автоматичною перевіркою через Єдиний реєстр учасників бойових дій. Статус особи з інвалідністю — довідкою МСЕК та автоматичною перевіркою через Реєстр осіб з інвалідністю.

Зазначена норма є постійною і не обмежується строком дії воєнного стану.

Транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах відповідно до цього Закону, не може бути відчужений або переданий у постійне платне користування третіми особами протягом 3 (трьох) років з дня його державної реєстрації в Україні.

Державна митна служба України у день митного оформлення транспортного засобу на пільгових умовах передає відомості про зазначені обмеження до Міністерства внутрішніх справ України для внесення до реєстру транспортних засобів. Відмітка «Ввезено на пільгових умовах. Заборона відчуження до [дата]» вноситься до реєстраційного документа транспортного засобу.

Переоформлення права власності або зняття транспортного засобу з обліку до закінчення строку заборони відчуження блокується автоматично у реєстрі Міністерства внутрішніх справ.

У разі відчуження або передачі у платне користування

Визначення конкретних категорій транспортних засобів дозволяє спрямувати пільгу саме на практичні потреби ветеранів та військовослужбовців — особисте пересування, перевезення сім'ї або використання у власній трудовій діяльності.

Таке обмеження охоплює переважну більшість практичних автомобілів середнього класу, мінівенів та пікапів, які використовуються ветеранами, водночас не допускаючи використання пільги для ввезення надмірно дорогих або преміальних транспортних засобів.

Для осіб з важкими формами інвалідності може бути необхідним спеціально адаптований транспортний засіб, технічні характеристики якого не завжди відповідають загальним обмеженням. Така норма забезпечує індивідуальний підхід та врахування медичних потреб.

Встановлення вікового обмеження дозволяє уникнути масового ввезення технічно та екологічно застарілих автомобілів, водночас залишаючи ветеранам доступ до широкого сегменту доступних транспортних засобів.

Використання дати першої реєстрації є більш об'єктивним критерієм, ніж рік виготовлення, оскільки дозволяє враховувати фактичний початок експлуатації транспортного засобу.

Обмеження митної вартості до 30 000 євро, дана норма спрямована на те, щоб пільга використовувалась для придбання доступного та практичного транспорту, а не елітних автомобілів преміум-класу. Це також дозволяє зменшити потенційний вплив на державний бюджет.

з порушенням вимог цієї статті, власник зобов'язаний сплатити:

- суму ввізного мита, від якого він був звільнений, за ставками, що діяли на дату ввезення;
- штраф у розмірі 20 (двадцяти) відсотків від зазначеної суми.

Транспортний засіб не може використовуватись третіми особами у діяльності, що підлягає ліцензуванню або реєстрації як перевізника, у т.ч. у формі таксі, каршерінгу, вантажних перевезень протягом строку дії заборони відчуження. Державна митна служба взаємодіє з відповідними органами ліцензування для автоматичної перевірки при поданні заявок на ліцензії.

Передача права користування або фактичного володіння транспортним засобом третім особам на підставі генеральної довіреності з правом відчуження прирівнюється до відчуження транспортного засобу.

Заборона відчуження не застосовується у разі:

- а) переходу права власності в порядку спадкування (спадкоємець перебирає залишок трирічного строку обмеження без будь-яких платежів);
- б) підтвердженого викрадення транспортного засобу: наявність постанови про відкриття кримінального провадження в Єдиному реєстрі досудових розслідувань та зняття ТЗ з реєстраційного обліку МВС;
- в) підтвердженої загибелі або повного знищення транспортного засобу: акт страховика або незалежного оцінювача про конструктивну загибель ТЗ та зняття з реєстраційного обліку МВС;
- г) бойового знищення або втрати транспортного засобу під час виконання бойових завдань (для військовослужбовців): документальне підтвердження відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Для цілей цього Закону новим вважається транспортний засіб, який: (а) не проходив державної реєстрації в жодній країні; або (б) з дати першої реєстрації якого минуло менше 6 місяців та пробіг якого не перевищує 6 000 км. Пільга поширюється виключно на вживані ТЗ.

При визначенні митної вартості транспортних засобів, ввезених на пільгових умовах, застосовуються міжнародні довідкові бази вартості транспортних засобів (зокрема Eurotax, CAP Black Book або аналоги, визначені Кабінетом

Встановлення екологічного стандарту Євро-5 або не раніше 2008 року - запропонована норма враховує екологічні стандарти та євроінтеграційні зобов'язання України, а також дозволяє мінімізувати ризики ввезення технічно застарілих транспортних засобів.

Поширення пільги виключно на вживані транспортні засоби унеможливорює використання пільги для ввезення нових автомобілів преміального сегменту та спрямовує механізм саме на підтримку доступного транспорту для ветеранів.

Інтеграція з державними реєстрами забезпечує швидку цифрову перевірку права на пільгу, мінімізує бюрократичні процедури та знижує корупційні ризики.

Трирічна заборона є ключовим механізмом запобігання спекулятивному перепродажу транспортних засобів, ввезених на пільгових умовах. Це гарантує використання автомобіля саме для соціальних потреб ветерана або військовослужбовця.

Внесення інформації про обмеження до державних реєстрів забезпечує автоматичний контроль за дотриманням умов пільгового ввезення та унеможливорює незаконне переоформлення транспортного засобу.

Технічне блокування переоформлення транспортного засобу до завершення строку обмеження дозволяє забезпечити реальне виконання норми без необхідності додаткового судового або адміністративного контролю.

Фінансова відповідальність створює економічно не вигідні умови для порушення

	Міністрів України). Рішення митного органу про коригування митної вартості підлягає цифровій фіксації та може бути оскаржене в електронному порядку через офіційний кабінет митниці. Державна митна служба публікує щоквартальну статистику коригувань у розрізі типів транспортних засобів. Звільнення від оподаткування ввізним митом, передбачене підпунктами 6 та 7, не поширюється на товари, які мають походження з країни, визнаної державою-окупантом згідно із законом та/або визнаної державою-агресором щодо України згідно із законодавством, або ввозяться з території держави окупанта (агресора) та/або з окупованої території України, визначеної такою згідно із нормами чинного законодавства.».	законодавства та використання пільги у комерційних цілях. Пільга має соціальний характер і спрямована на підтримку ветеранів та військових, а не на створення комерційного інструменту для підприємницької діяльності третіх осіб. Використання міжнародних довідкових систем дозволяє забезпечити прозорість визначення митної вартості та мінімізувати корупційні ризики при митному оформленні. Запровадження електронного механізму оскарження забезпечує прозорість рішень митних органів та спрощує захист прав громадян. Єдиний реєстр дозволить забезпечити автоматичний контроль використання пільги, унеможливити повторне використання механізму та спростити адміністрування норми.
	1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування одночасно із Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» щодо пільгового ввезення транспортних засобів. 2. Кабінет Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом зобов'язаний: 1) забезпечити розроблення та впровадження єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів, що ведеться Державною митною службою спільно з МВС України з прив'язкою до РНОКПП особи та VIN-коду ТЗ, та забезпечити автоматичну перевірку факту використання пільги при поданні митної декларації; 2) забезпечити інтеграцію зазначеного реєстру з Єдиним реєстром учасників бойових дій та Реєстром осіб з інвалідністю; 3) затвердити форму довіреності командира військової	Пільгове ввезення транспортних засобів охоплює одночасно ввізне мито, ПДВ та акцизний податок, тому зміни повинні діяти синхронно. Інакше механізм не зможе функціонувати повноцінно.

	частини для підтвердження статусу діючого військовослужбовця, прирівняної до нотаріально посвідченої, та порядок її обліку через Міністерство оборони України; 4) затвердити перелік документів, достатніх для підтвердження бойової втрати або знищення транспортного засобу під час виконання бойових завдань, включаючи випадки неможливості фізичної фіксації знищення ТЗ, та порядок їх подання; 5) розробити та затвердити механізм переоформлення права власності на транспортні засоби, ввезені через благодійні організації за рахунок особистих коштів військовослужбовців, гарантуючи неможливість конфіскації таких ТЗ та можливість безоплатного переоформлення; 6) визначити перелік міжнародних довідкових баз митної вартості транспортних засобів, що застосовуються при митному оформленні пільгових ТЗ; 7) привести підзаконні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом. 3. Цей Закон та Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» є нерозривно пов'язаними та набирають чинності одночасно.	
--	--	--

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ввезення до України транспортних засобів без сплати митних платежів для діючих військовослужбовців»

1. Обґрунтування необхідності прийняття Закону

В Україні триває повномасштабна збройна агресія Російської Федерації, у зв'язку з чим сотні тисяч громадян проходять військову службу у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, а значна кількість осіб вже отримала статус учасника бойових дій або інвалідність внаслідок війни.

Разом із тим чинне податкове та митне законодавство не забезпечує належного механізму підтримки військовослужбовців та ветеранів у питаннях придбання і ввезення транспортних засобів. Вартість податку на додану вартість та акцизного податку при розмитненні автомобілів становить значну частину кінцевої вартості транспортного засобу та є фактично непосильною для значної частини військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю.

Для багатьох ветеранів та осіб з інвалідністю транспортний засіб є не елементом комфорту, а необхідною умовою проходження лікування, реабілітації, отримання медичних послуг, пересування між населеними пунктами, працевлаштування, ведення підприємницької діяльності та повернення до повноцінного цивільного життя.

Під час дії нульового розмитнення у 2022 році значна частина діючих військовослужбовців фізично не мала можливості скористатися відповідною пільгою через перебування у районах бойових дій та виконання бойових завдань. Запропонований законопроект покликаний частково відновити соціальну справедливість щодо військовослужбовців та ветеранів.

При цьому законопроект передбачає систему обмежень та запобіжників, спрямованих на недопущення зловживань, зокрема:

- обмеження кількості транспортних засобів;
- обмеження щодо митної вартості, віку та технічних характеристик транспортних засобів;
- заборону відчуження транспортного засобу протягом трьох років;
- створення єдиного державного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів;
- механізми автоматичної цифрової перевірки права на пільгу.

Таким чином законопроект поєднує соціальний характер державної підтримки із механізмами контролю та прозорості.

2. Цілі і завдання прийняття Закону

Метою законопроекту є:

- забезпечення належної державної підтримки військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- підвищення мобільності військовослужбовців та ветеранів;
- сприяння реабілітації, соціальній адаптації та поверненню ветеранів до економічної активності;
- створення механізму пільгового ввезення транспортних засобів із одночасним недопущенням зловживань;
- забезпечення синхронізації норм Податкового та Митного кодексів України.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Проектом Закону пропонується:

- звільнити від оподаткування ПДВ та акцизним податком операції з ввезення транспортних засобів діючими військовослужбовцями на період воєнного стану та 90 днів після його припинення;
- встановити постійну норму пільгового ввезення транспортних засобів для учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- визначити параметри транспортних засобів, які можуть бути ввезені на пільгових умовах;
- встановити обмеження щодо кількості транспортних засобів та строків використання пільги;
- встановити заборону відчуження транспортних засобів протягом трьох років;
- передбачити фінансову відповідальність за порушення умов пільгового ввезення;
- створити єдиний державний реєстр пільгового ввезення транспортних засобів;
- забезпечити автоматичну інтеграцію державних реєстрів для цифрової верифікації права на пільгу.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Наразі питання оподаткування ввезення транспортних засобів регулюються Податковим кодексом України та Митним кодексом України.

Чинне законодавство не містить комплексного механізму пільгового ввезення транспортних засобів для військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни з урахуванням сучасних умов та необхідності належного державного контролю.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття законопроєкту може призвести до зменшення потенційних надходжень до державного бюджету від податку на додану вартість та акцизного податку при ввезенні окремих транспортних засобів.

Разом із тим відповідні втрати є умовними, оскільки значна частина військовослужбовців та ветеранів за відсутності пільги фактично не має фінансової можливості здійснити ввезення транспортного засобу.

Одночасно законопроєкт матиме позитивний економічний ефект через:

- збільшення мобільності ветеранів;
- повернення ветеранів до праці та підприємницької діяльності;
- збільшення надходжень від пального, технічного обслуговування, страхування та супутніх послуг;
- зменшення соціального навантаження на державу.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття Закону

Прийняття законопроєкту сприятиме:

- підвищенню рівня соціального захисту військовослужбовців та ветеранів;
- покращенню доступу ветеранів до медичних та реабілітаційних послуг;
- підвищенню рівня мобільності осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- створенню умов для повернення ветеранів до активного суспільного та економічного життя;
- формуванню додаткових державних гарантій для осіб, які захищають незалежність та територіальну цілісність України.

7. Відповідність міжнародно-правовим зобов'язанням України

Положення законопроекту не суперечать міжнародним зобов'язанням України та відповідають принципам соціального захисту ветеранів війни і осіб з інвалідністю.

8. Необхідність прийняття підзаконних нормативно-правових актів

Для реалізації положень законопроекту Кабінету Міністрів України необхідно:

- забезпечити створення єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів;
- забезпечити інтеграцію державних реєстрів;
- затвердити порядок підтвердження бойової втрати або знищення транспортних засобів;
- привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

15195 від 24.04.2026	Наша пропозиція	Обґрунтування
Внести зміни до Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112) такі зміни:		
У розділі XX «ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ» пункт 69 підрозділу 10 доповнити підпунктами 69.42 та 69.43 такого змісту:		
69.42. Тимчасово, з дня набрання чинності цього підпункту на період дії воєнного стану на території України, а також протягом 90 днів після припинення або скасування воєнного стану на території України, звільняються від оподаткування податком на додану вартість, акцизним податком операції з ввезення фізичними особами – військовослужбовцями, мобілізованими після 24 лютого 2022 року, які на дату ввезення транспортного засобу є діючими військовослужбовцями; військовослужбовцями, які проходять військову службу за контрактом, на митну територію України автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів, транспортних засобів для перевезення вантажів (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII цього Кодексу) у митному режимі імпорту. На визначених у цьому підпункті умовах особи відповідних категорій (або офіційно уповноважена особа в інтересах відповідного громадянина) можуть завезти в Україну один транспортний засіб. 69.43. Звільнення від оподаткування, встановлене підпунктом 69.42 цього пункту, не застосовується до операцій з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, які мають походження з країни, визнаної державою-окупантом згідно із законом та/або визнаною державою-агресором щодо України згідно із законодавством, або ввозяться з території держави- окупанта (агресора) та/або з окупованої території України, визначеної такою згідно із нормами чинного	69.42.1. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України транспортних засобів діючими військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, які на дату ввезення проходять військову службу. Параметри транспортних засобів для цілей цього підпункту: — будь-який тип транспортного засобу (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України); — екологічний стандарт: не нижче Євро-2 (для вживаних транспортних засобів); — транспортний засіб не є новим у значенні цього пункту; — транспортний засіб не є виробленим або зареєстрованим у державі, яка вчинила збройну агресію проти України. Однією особою пільга може бути використана один раз. Повторне використання допускається виключно при підтвердженій бойовій втраті або знищенні першого транспортного засобу. Норма набирає чинності з дня введення воєнного стану в Україні (або з дня набрання чинності цим Законом у разі якщо воєнний стан вже діє) та припиняє дію через 90 (дев'яносто) календарних днів з дня припинення або скасування воєнного стану. 69.42.2. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України одного транспортного засобу не частіше одного разу на 5 (п'ять) років: — учасниками бойових дій, які мають статус відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» №3551-XII від 22.10.1993; — особами з інвалідністю I, II або III групи, набутою	Запропонована редакція забезпечує рівний підхід до всіх військовослужбовців, які фактично проходять службу та беруть участь у захисті держави незалежно від дати мобілізації чи виду проходження служби. Це усуває дискримінацію кадрових військових та спрощує застосування норми. Прив'язка дії норми до періоду воєнного стану та 90 днів після його завершення обумовлена особливими умовами функціонування держави та необхідністю забезпечення мобільності військовослужбовців у період війни. Скасування податкового навантаження дозволяє забезпечити реальну доступність транспортних засобів для військовослужбовців та ветеранів, оскільки саме ПДВ та акциз становлять значну частину вартості розмитнення. Обмеження щодо транспортних засобів, які підлягають транспортному податку запобігає використанню пільги для ввезення надмірно дорогих транспортних засобів преміального сегменту та забезпечує соціальний характер пільги. Обмеження щодо одноразового використання пільги необхідне для недопущення систематичного використання механізму з метою перепродажу транспортних засобів. Повторне використання пільги при бойовій втраті транспортного засобу враховує реальні умови бойових дій, за яких транспортний засіб може бути втрачений

законодавства. 69.44. Транспортний засіб, який був ввезений до України без сплати податку на додану вартість та акцизного податку відповідно підпункту 69.42 не може бути відчужений та/або переданий у володіння, користування або розпоряджання (в тому числі на підставі довіреності) третім особам протягом трьох років з моменту його державної реєстрації.	внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час участі у захисті Батьківщини. Параметри транспортних засобів для цілей цього підпункту: — типи: легкові (код УКТ ЗЕД 8703), мотоцикли (8711), мікроавтобуси (8702), вантажні (8704), причеми (8716); — об'єм двигуна: до 3 000 куб.см; для осіб з інвалідністю І групи за медичними показаннями щодо адаптованого ТЗ — без обмеження; — вік: транспортний засіб повинен мати дату першої державної реєстрації не раніше ніж за 15 років до моменту митного оформлення. Дата першої реєстрації підтверджується офіційними реєстраційними документами країни попередньої реєстрації або даними міжнародних реєстрів. У разі відсутності підтвердження дати першої реєстрації застосовується рік виготовлення транспортного засобу; — митна вартість: не більше 30 000 (тридцяти тисяч) євро за офіційним курсом НБУ на дату подання митної декларації; — екологічний стандарт: не нижче Євро-5 або виробництво не раніше 2008 року; — транспортний засіб не є новим у значенні цього пункту. Зазначена норма є постійною і не обмежується строком дії воєнного стану. 69.42.3. Для цілей пунктів 69.42.1 та 69.42.2 новим вважається транспортний засіб, який: (а) не проходив державної реєстрації в жодній країні; або (б) з дати першої реєстрації якого минуло менше 6 (дванадцяти) місяців та пробіг якого не перевищує 6 000 (шести тисяч) кілометрів. Пільга поширюється виключно на вживані транспортні засоби. 69.42.4. Особа, яка одночасно має підстави відповідно до підпунктів 69.42.1 та 69.42.2, може скористатися пільгою лише один раз незалежно від кількості підстав. Факт використання пільги фіксується в єдиному реєстрі пільгового ввезення транспортних засобів. 69.42.5. Транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах	або знищений під час виконання бойових завдань. Ветерани та особи з інвалідністю внаслідок війни потребують довготривалої державної підтримки після завершення військової служби. Транспортний засіб для них часто є необхідною умовою лікування, реабілітації та повернення до трудової діяльності. Обмеження типів транспортних засобів дозволяє спрямувати пільгу на практичні потреби ветеранів та військовослужбовців. Обмеження об'єму двигуна до 3000 куб. см охоплює основний сегмент практичних транспортних засобів та водночас обмежує ввезення дорогих автомобілів з надмірними технічними характеристиками. Обмеження віку транспортного засобу спрямоване на недопущення ввезення технічно та екологічно застарілих транспортних засобів. Обмеження митної вартості до 30 000 євро забезпечує соціальне спрямування пільги та обмежує використання механізму для ввезення преміальних транспортних засобів. Пільга лише для вживаних транспортних засобів унеможливорює використання пільги для ввезення нових автомобілів преміального сегменту. Створення реєстру забезпечує автоматичний контроль використання пільги та унеможливорює її повторне використання однією особою. Заборона відчуження транспортного засобу протягом 3 років є ключовим механізмом запобігання перепродажу транспортних засобів, ввезених на пільгових умовах.
---	---	---

відповідно до цього пункту, не може бути відчужений або переданий у платне користування третіми особами протягом 3 (трьох) років з дня його державної реєстрації в Україні.

69.42.6. У разі порушення умов, встановлених підпунктом 69.42.5, платник зобов'язаний сплатити:

- суму ПДВ та акцизного податку, від яких він був звільнений, за ставками, що діяли на дату ввезення транспортного засобу;
- штраф у розмірі 20 (двадцяти) відсотків від зазначеної суми.

69.42.7. Не є порушенням вимог цього пункту:

- стандартна передача керування транспортним засобом іншим особам відповідно до законодавства про дорожній рух;
- використання транспортного засобу у власній підприємницькій діяльності фізичної особи — підприємця особисто;
- перехід права власності в порядку спадкування (з переходом залишку трирічного строку обмеження до спадкоємця);
- втрата транспортного засобу внаслідок підтвердженого викрадення (постанова ЄРДР та зняття з обліку МВС);
- знищення або тотальна загибель транспортного засобу (акт страховика або незалежного оцінювача та зняття з обліку МВС);
- знищення або втрата транспортного засобу під час виконання бойових завдань (для діючих військовослужбовців — підтверджуючий документ, перелік яких затверджується КМУ).

69.42.8. Транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах, не може використовуватися третіми особами у діяльності, що підлягає ліцензуванню або реєстрації як перевізника пасажирів або вантажів, у тому числі у формі таксі, каршерінгу або іншого сервісу платного перевезення, протягом строку дії заборони відчуження.

Використання ТЗ у власній діяльності ФОП забезпечує можливість повернення ветеранів до економічної активності та самозайнятості.

Припинення статусу ФОП не повинно створювати обов'язок сплати пільгових платежів, якщо транспортний засіб продовжує використовуватись особисто власником.

	69.42.9. Передача права користування або фактичного володіння транспортним засобом третім особам на підставі генеральної довіреності з правом відчуження прирівнюється до відчуження транспортного засобу. 69.42.10. Фізична особа — підприємець має право використовувати транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах, у власній підприємницькій діяльності особисто. Припинення підприємницької діяльності (ліквідація статусу ФОП) не є підставою для нарахування пільгових платежів, якщо транспортний засіб залишається у власності пільговика та не передається у платне користування третім особам. Звільнення від оподаткування, встановлене підпунктом 69.42 цього пункту, не застосовується до операцій з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, які мають походження з країни, визнаної державою-окупантом згідно із законом та/або визнаною державою-агресором щодо України згідно із законодавством, або ввозяться з території держави-окупанта (агресора) та/або з окупованої території України, визначеної такою згідно із нормами чинного законодавства. 69.44. Транспортний засіб, який був ввезений до України без сплати податку на додану вартість та акцизного податку відповідно підпункту 69.42 не може бути відчужений та/або переданий у володіння, користування або розпоряджання (в тому числі на підставі довіреності) третім особам протягом трьох років з моменту його державної реєстрації.	
ЗМІНИ ДО РОЗДІЛУ VI ПКУ (АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК) Підпункт 50 Підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України доповнити пунктом такого змісту:		
	50.1. Звільняються від оподаткування акцизним податком операції з ввезення на митну територію України транспортних засобів особами, зазначеними у пункті 69.42 підрозділу 2 розділу V цього Кодексу, за умови дотримання параметрів транспортних засобів та умов, встановлених зазначеним пунктом.	Синхронізація механізму ПДВ та акцизного податку забезпечує комплексне функціонування пільгового розмитнення.

	50.2. Умови, обмеження щодо заборони відчуження, механізм реєстрації та контролю, визначені пунктом 69.42 підрозділу 2 розділу V цього Кодексу, поширюються на операції, звільнені від акцизного податку відповідно до цього пункту, в повному обсязі.	
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ		
	1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування одночасно із Законом України «Про внесення змін до Митного кодексу України» щодо пільгового ввезення транспортних засобів. 2. Кабінет Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом зобов'язаний: 1) забезпечити створення та функціонування єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів — прив'язаного до РНОКПП особи та VIN-коду транспортного засобу; 2) забезпечити інтеграцію реєстру пільгового ввезення з Єдиним реєстром учасників бойових дій та Реєстром осіб з інвалідністю для автоматичної верифікації права на пільгу; 3) затвердити форму довіреності командира військової частини (прив'язаної до нотаріальної) для підтвердження статусу діючого військовослужбовця та порядок її реєстрації через Міністерство оборони України; 4) затвердити перелік документів для підтвердження бойової втрати або знищення транспортного засобу та порядок їх подання; 5) розробити механізм переоформлення права власності на транспортні засоби, ввезені через благодійні організації за рахунок особистих коштів військовослужбовців, забезпечивши неможливість конфіскації таких ТЗ та можливість безоплатного переоформлення;	Пільгове ввезення транспортних засобів охоплює як митні платежі, так і податкові платежі, тому обидва закони повинні діяти синхронно для повноцінного функціонування механізму.

	6) привести підзаконні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом. 3. Закон України «Про внесення змін до Митного кодексу України» щодо пільгового ввезення транспортних засобів та цей Закон є нерозривно пов'язаними. Набрання чинності одним із зазначених законів без одночасного набрання чинності іншим не допускається.	
--	--	--

Пропозиція щодо запровадження пільгового ввезення та користування транспортними засобами для військовослужбовців, ветеранів та осіб з інвалідністю внаслідок війни

З метою посилення соціального захисту військовослужбовців, ветеранів війни та осіб з інвалідністю, отриманою внаслідок захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, пропонується на законодавчому рівні передбачити механізм пільгового ввезення, реєстрації та користування автомобілями для наступних категорій громадян:

1. Військовослужбовців, які проходять дійсну військову службу у Збройних Силах України та інших складових сектору безпеки і оборони України, у тому числі за контрактом.

2. Учасників бойових дій — ветеранів війни.

3. Осіб з інвалідністю I, II та III групи, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних із захистом держави.

Пропозиція щодо розмитнення

ПРОПОЗИЦІЯ ЩОДО КОМПЛЕКСНОГО МЕХАНІЗМУ

до законопроектів №15194 та №15195 про пільгове ввезення транспортних засобів
(зміни до Митного кодексу та Податкового кодексу України)

1. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

1.1. Запровадити адресний, обмежений у параметрах та фінансово обґрунтований механізм повного звільнення від митних платежів при ввезенні транспортних засобів для діючих військовослужбовців та ветеранів.

1.2. Метою комплексного механізму визначити:

- забезпечення діючих військовослужбовців особистим транспортом, необхідним для виконання завдань оборони держави;
- сприяння соціальній адаптації та підвищення мобільності ветеранів;
- підвищення економічної активності та сприяння поверненню до праці;
- зменшення навантаження на систему соціального забезпечення.

1.3. Зміни вносяться одночасно до Митного кодексу (ввізне мито) та Податкового кодексу (ПДВ, акцизний податок). Обидва закони набувають чинності одночасно.

1.4 Два окремих кола бенефіціарів з різним строком дії норми:

- Категорія А — діючі військовослужбовці: тимчасова норма (воєнний стан + 90 днів);
- Категорія Б — УБД та особи з інвалідністю внаслідок війни: постійна норма.

2. КАТЕГОРІЯ А — ДІЮЧІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ

Параметр	Значення
Коло осіб	Діючі військовослужбовці на активній службі на день ввезення ТЗ
Верифікація	Форма 5
Типи ТЗ	Без обмежень (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України)
Вік, об'єм, вартість, екостандарт	Без обмежень (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України)
Кількість	1 ТЗ; повторне ввезення — за актом списання від командира частини
Уповноважена особа	Нотаріально посвідчена довіреність; реєстрація виключно на ім'я військовослужбовця
Строк норми	Воєнний стан + 90 днів після його припинення або скасування

3. КАТЕГОРІЯ Б — УБД ТА ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

Параметр	Значення
Коло осіб	Учасники бойових дій зі статусом УБД (Закон №3551-ХІІ); Особи з інвалідністю I, II або III групи внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час захисту Батьківщини.
Типи ТЗ	Легкові (8703), мотоцикли (8711), мікроавтобуси (8702), вантажні (8704), причеми (8716)

Об'єм двигуна	До 3 000 см ³ ; особи з інвалідністю I групи за медичними показаннями — без обмеження
Вік ТЗ	Не старше 15 років на момент ввезення
Митна вартість	До 30 000 євро за курсом НБУ на день подання митної декларації
Екостандарт	Не нижче Євро-5
Кількість і частота	1 ТЗ не частіше 1 разу на 5 років
Визначення вживаного	Пробіг понад 6 000 км АБО понад 6 місяців з дати першої реєстрації
Верифікація	Реєстр УБД / Реєстр осіб з інвалідністю (Дія або кабінет митниці)
Уповноважена особа	Нотаріально посвідчена довіреність; реєстрація виключно на ім'я пільговика
Строк норми	Постійна

4. Обмеження щодо відчуження - ДЛЯ ОБОХ КАТЕГОРІЙ

4.1. Встановити заборону відчуження та передачі у платне користування (оренда, лізинг, прокат) строком на 3 роки з дня державної реєстрації в Україні.

4.2. У разі відчуження або передачі у платне користування до спливу встановленого строку:

- сплата всіх митних платежів та податків за ставками, що діяли на момент ввезення;
- додаткове нарахування у розмірі 20% від суми зазначених платежів.

4.3. Передбачити винятки:

- спадкування — спадкоємець перебирає залишок трирічного строку;
- викрадення транспортного засобу — за умови відкриття кримінального провадження та зняття ТЗ з реєстрації;
- тотальна загибель у дорожньо-транспортній пригоді або внаслідок інших обставин — за наявності акта про конструктивну загибель ТЗ та зняття з реєстрації.

5. Користування транспортним засобом

5.1. Транспортний засіб реєструється виключно на ім'я особи, яка скористалась пільгою.

5.2. Право керування — стандартний режим відповідно до чинного законодавства, без додаткових обмежень.

5.3. Заборонити передачу в оренду, лізинг або інше платне користування третіми особами.

6. Використання у підприємницькій діяльності

6.1. Власнику-ФОП дозволити використання транспортного засобу особисто в межах власної підприємницької діяльності.

6.2. Заборонити передачу такого транспортного засобу в оренду, лізинг або інше користування третім особам для ведення їхньої діяльності.

7. АДМІНІСТРУВАННЯ

- 7.1. Вести єдиний реєстр пільгового ввезення транспортних засобів — Державна митна служба України спільно з МВС (ідентифікатор — РНОКПП).
- 7.2. У реєстраційному документі (техпаспорті) проставляти відмітку: «Ввезено на пільгових умовах. Заборона відчуження до [дата]».
- 7.3. При спробі переоформлення або зняття з обліку до закінчення строку — автоматичне блокування реєстраційних дій до підтвердження ДМС відсутності заборгованості.
- 7.4. Реєстрація транспортного засобу на ім'я третьої особи або юридичної особи не допускається.
- 7.5. Одноразовий електронний сертифікат — видається після верифікації, застосовується при митному оформленні.

8. ДОРУЧЕННЯ КМУ (прикінцеві положення)

Передбачити доручення Кабінету Міністрів України:

- у тримісячний строк з дня набрання чинності законом забезпечити створення та функціонування єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів;
- затвердити порядок взаємодії ДМС та МВС при реєстрації пільгових ТЗ;
- Інтегрувати реєстри ДМС з Реєстром УБД і Реєстром осіб з інвалідністю;
- розробити механізм переоформлення права власності на ТЗ, ввезені через благодійні організації за рахунок особистих коштів військовослужбовців;
- привести підзаконні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Аргументація та роз'яснення

КОРОТКИЙ ЗМІСТ

Суть ініціативи

Повне звільнення від ввізного мита, ПДВ та акцизного податку при ввезенні транспортних засобів для двох категорій бенефіціарів:

Категорія А — діючі військовослужбовці на день ввезення ТЗ
(тимчасова норма: воєнний стан + 90 днів)

Категорія Б — учасники бойових дій (УБД) та особи з інвалідністю внаслідок війни
(постійна норма)

Механізм: одночасні зміни до Митного кодексу (мито) і Податкового кодексу (ПДВ, акциз).

Обидва закони набирають чинності в один день.

Параметр	Категорія А — діючі військові	Категорія Б — УБД / інваліди
Підстава	Військова служба на день ввезення (Форма 5)	Посвідчення УБД (Закон №3551-XII) або інвалідність I–III гр. внаслідок захисту Батьківщини
Типи ТЗ	Всі без обмежень (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України)	Легкові, мото, мікроавтобуси, вантажні, причепи (коди 8702–8704, 8711, 8716) (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України)
Об'єм двигуна	Без обмеження	До 3 000 см ³ (I гр. за мед. показаннями — без обмеження)
Вік ТЗ	Без обмеження	а) Не старше 15 років б) перша реєстрація 15 років
Вартість ТЗ	Без обмеження (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII	а) Прив'язка до параметрів б) до 30 000 євро (курс НБУ на день декларування)

	Податкового Кодексу України)	
Екостандарт	Без обмеження/ Євро-2	а) Не нижче Євро-5 б) Рік виробництва не раніше 2008
Кількість	1 ТЗ (умови повторного — окремо)	1 ТЗ не частіше 1 разу на 5 років
Заборона відчуження	3 роки	3 роки
Строк норми	Тимчасова (ВС + 90 днів)	Постійна
Верифікація	Форма 5	Реєстр УБД / Реєстр інвалідності (Дія)

РОЗДІЛ 1. АРХІТЕКТУРА МЕХАНІЗМУ

1.1. Два закони одночасно — Митний і Податковий кодекси

Розмитнення автомобіля складається з трьох окремих платежів: ввізне мито регулюється Митним кодексом, ПДВ та акцизний податок — Податковим. Якщо внести зміни лише до одного кодексу, пільга не запрацює: ветеран звільниться від мита, але заплатить ПДВ і акциз — і навпаки. Тому обидва закони мають прийматись і набирати чинності одночасно. Це усуває ризик ситуації коли один закон прийнятий, а другий застряг у комітеті.

1.2. Строковість: чому різна для двох категорій

	Категорія А	Категорія Б
Строк норми	Тимчасова: ВС + 90 днів в обох кодексах	Постійна: в обох кодексах
Логіка	Пільга обґрунтована умовами воєнного часу. Після ВС підстава зникає. Особа переходить до Категорії Б (УБД).	Реінтеграція ветерана триває роками після конфлікту. Постійна норма дає правову визначеність незалежно від часу демобілізації.
Конфлікт норм	обидва кодекси — тимчасово. Помилку в поданих законопроектах (МКУ — безстроково) виправляємо.	Відсутній: обидва кодекси — постійно.

Зауваження: «Постійна норма — більший бюджетний ризик»

Відповідь: Бюджетний вплив визначається кількістю бенефіціарів і параметрами ТЗ — обидва фактори обмежені незалежно від строку дії норми. Тимчасова норма лише створює правову невизначеність, але не зменшує витрат.

1.3. Виправлення поданих законопроектів

У законопроектах №79д9/1-2026/92404 (МКУ) та №79д9/1-2026/92423 (ПКУ) допущено технічну розбіжність: ПКУ — тимчасово (ВС+90 днів), МКУ — безстроково. Обидва мають бути ВС+90 днів для норми Категорії А. Це виправляється при доопрацюванні після першого читання.

1.4. Питання авто через благодійні організації

Окрема юридична конструкція — її не включаємо до основного закону. В прикінцевих положеннях обох законів передбачаємо пряме доручення КМУ у тримісячний строк

розробити механізм переоформлення права власності на ТЗ, ввезені через благодійні організації за рахунок особистих коштів військовослужбовців.

2.1. Категорія А — діючі військовослужбовці

Ключова зміна порівняно з попередньою редакцією: обмеження «мобілізовані після 24.02.2022», «контрактники» замінити на формулювання, що охоплює всіх діючих військовослужбовців.

Формулювання

«Військовослужбовці, які проходять військову службу на день ввезення транспортного засобу»

Рекомендоване формулювання для закону:

«Діючі військовослужбовці Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, які на дату ввезення транспортного засобу проходять військову службу.»

Єдине спільне формулювання без розмежування на мобілізованих і контрактників.
Без прив'язки до дати початку служби.

Чому таке формулювання?

Це формулювання охоплює:

- Виключає тих, хто служить 10–15 років і виконує бойові завдання, у тому числі з 2014 року
- мобілізованих після 24.02.2022
- військовослужбовців за контрактом
- НГУ (Національна гвардія України)
- ДПСУ (Державна прикордонна служба)
- СБУ (в частині військовослужбовців)
- ГУР Міноборони
- ССО, Держспецтрансслужба та інші законні військові формування

Верифікація статусу для Категорії А

Форма 5 (довідка про проходження військової служби) — оптимальний інструмент:

- документ вже існує і стандартизований;
- використовується для інших пільг (кредити, житло);
- видається військовою частиною або військовим комісаріатом;
- не потребує додаткових норм у законі.

Уповноважена особа: на підставі нотаріально посвідченої довіреності може ввезти та зареєструвати транспортний засіб виключно на ім'я військовослужбовця.

Довіреність командира частини — прибираємо як зайвий рівень, що обтяжує механізм без суттєвого захисту.

Контроль подвійного використання

Особа може мати підстави для обох категорій одночасно (діючий військовослужбовець з інвалідністю або статусом УБД). Технічне рішення: єдиний реєстр ДМС фіксує запис на особу (ідентифікатор — РНОКПП), незалежно від підстави. При подачі декларації — перевірка: є запис → блокування. Підстава, за якою пільга використовувалась, не має значення.

2.2. Категорія Б — УБД та особи з інвалідністю

Коло осіб

- Учасники бойових дій — за наявності офіційного статусу УБД відповідно до Закону №3551-XII від 22.10.1993;
- Особи з інвалідністю I, II або III групи, набутою внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час участі у захисту Батьківщини.

Чому ці два критерії

Статус УБД (Закон №3551-XII) — єдиний чіткий юридичний критерій з офіційним посвідченням і реєстром. Не залежить від суб'єктивної оцінки. Перевіряється автоматично за секунди.

Інвалідність внаслідок бойових дій — підтверджується МСЕК, фіксується в реєстрі. Так само однозначна і перевірна.

Обидва критерії мають цифрові реєстри — верифікація через Дію або кабінет митниці.

УБД з різних конфліктів — чи обмежувати тільки Російсько-Українською війною?

Позиція та аргументація:

Аргументи за обмеження	Аргументи проти обмеження
Моральна логіка: пільга пов'язана саме з поточною війною	Закон №3551-XII не розрізняє «де воював» — статус УБД єдиний для всіх
Не всі місії рівнозначні за ризиком	Розмежування всередині однієї юридичної категорії — ризик оскарження за рівністю перед законом
Можливе заниження морального посилу для ветеранів 2014+, 2022+	Кількість УБД інших конфліктів — сотні, не тисячі; бюджетний вплив незначний
—	Американська модель ставлення до ветеранів як довгостроковий орієнтир передбачає єдиний стандарт

ПРОПОЗИЦІЯ: включаємо всіх УБД за Законом №3551-ХІІ без фільтрації по театру бойових дій.

Технічна фільтрація можлива (за датою присвоєння статусу або переліком операцій), але юридично ризикована і практично невиправдана.

2.3. Що виключено і чому

Категорія	Причина виключення	Альтернативний шлях
Члени сімей загиблих	Питання черговості (дружина/діти/батьки), конфлікт при кількох шлюбах — без чіткого механізму кожна ситуація стає судовим позовом	Окремий законопроект про соціальний захист сімей загиблих
Мобілізовані без статусу УБД	Статус УБД — єдиний чіткий юридичний критерій; без нього межа розмивається і бюджетний вплив стає непрогнозованим. Кількість — сотні тисяч; включення різко збільшує бюджетний ризик; критерій стає розмитим	Спрощення процедури отримання статусу УБД — окрема ініціатива
Ті, хто передав авто ЗСУ	Ризик фіктивних передач; реєстру переданих ТЗ не існує	Включити лише за умови верифікованого реєстру — майбутнє рішення
Авто через благодійні організації	Інша юридична конструкція (митні режими + благодійне законодавство)	Доручення КМУ в прикінцевих положеннях

РОЗДІЛ 3. ПАРАМЕТРИ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

3.1. Параметри Категорії А — діючі військовослужбовці

Параметри ТЗ для Категорії А свідомо широкі: авто на фронті — це не питання комфорту, а питання виживання. Жорстке регулювання є не виправданим.

Параметр	Значення	Обґрунтування
Типи ТЗ	Всі без обмежень	Фронтowa потреба непередбачувана: від мотоцикла до вантажівки
Об'єм двигуна	Без обмеження	Потужність двигуна визначає бойова обстановка, не закон
Вік ТЗ	Без обмеження	Авто 30-річної давності може бути технічно простішим і надійнішим в польових умовах ніж нове
Митна вартість	Без обмеження (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України)	Компенсується заборонаю відчуження та заборонаю товарів з країни-агресора
Екостандарт	Без обмеження/Євро-2	На війні боєздатність важливіша за екологічний клас
Кількість	1 ТЗ (умови повторного — розділ 3.3)	Базовий антизловживальний ліміт

3.2. Параметри Категорії Б — УБД та особи з інвалідністю

Параметр	Значення	Обґрунтування
Типи ТЗ	Легкові (8703), мото (8711), мікроавтобуси (8702), вантажні (8704), причепи (8716)	Охоплює всі практичні потреби ветерана — від сімейного авто до робочого транспорту

Об'єм двигуна	До 3 000 см³; 1 гр. за мед. показаннями — без обмеження	Охоплює весь практичний сегмент. Преміум відсікається вартісним порогом.
Вік ТЗ	Не старше 15 років	Авто 2010+ р.н. — нормальний транспорт з доступним сервісом. Гнучка норма: оновлюється автоматично.
Митна вартість	а) Прив'язка до параметрів б) До 30 000 євро (курс НБУ на день декларування)	а) Крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України б) Охоплює весь ринок б/в авто практичного сегменту. Захист від курсових маніпуляцій.
Екостандарт	а) Не нижче Євро-5 (основний варіант) б) Рік виробництва не раніше 2008	Відповідає євроінтеграційним зобов'язанням. Закриває аргумент Мінприроди.
Кількість і частота	1 ТЗ не частіше 1 разу на 5 років	Баланс між справедливістю і контрольованістю

3.3. Повторне ввезення для Категорії А — знищення авто

Ситуація: авто знищується в бойових умовах, військовослужбовець потребує нового. Розглядаються два підходи:

	Варіант А (прийнятий)	Варіант В (альтернатива)
Суть	Акт списання як підстава для повторного ввезення	1 ТЗ раз на 36 місяців без будь-яких документів
Підтвердження	Акт списання від командира частини	Не потрібне — строк минув, право відновилося
Плюси	Чіткий юридичний факт. Зловживань мінімум.	Не потребує документування. Вирішує проблему зон без доступу.
Мінуси	Дрон знищив — туди не проїхати, акту немає місяцями	Може породжувати повторне ввезення без реальної потреби

ВАРІАНТ А: акт списання від командира частини = підстава для повторного ввезення. Акту немає → стандартні умови діють (тобто повторне ввезення неможливе до появи акту).

АЛЬТЕРНАТИВА В: якщо варіант А матиме критику через нереалістичність документування в активних зонах — перехід до «1 ТЗ раз на 36 місяців» без документального підтвердження.

3.4. Детальне обґрунтування параметрів Категорії Б

Об'єм двигуна — чому 3 000 см³, а не 2 500

3 000 см³	2 500 см³
Покриває дизельні пікапи і мінівени — практичний вибір для сімей або роботи	Відсікає повнопривідні пікапи та дизельні мінівени — реальний транспорт ветерана
Преміум відсікається податком на транспортні засоби відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України, а не об'ємом	Менший бюджетний ризик на папері — але не суттєвий
Технічно нейтральний і стабільний критерій	Штучно обмежує доступ до практичного транспорту без суттєвого посилення контролю

Обмеження 3 000 см³ охоплює весь практичний сегмент: дизельні пікапи і мінівени, седани і кросовери середнього класу, комерційні фургони. — **і водночас відсікає надлишково потужні та нерациональні в експлуатації автомобілі.**

Це технічно об'єктивний і стабільний критерій, який не залежить від ринкових коливань чи бренду.

Все що вище 3 000 см³ — переважно потужні спорткари або великі преміальні позашляховики.

Зниження порогу штучно обмежує доступ до повноцінного робочого транспорту без суттєвого посилення контролю.

Вік ТЗ — «не старше 15 років» & «Перша реєстрація не раніше ніж 15 років»

«Не старше 15 років»	«Перша реєстрація не раніше ніж 15 років тому» (альтернативне уточнення)
Гнучка норма: у 2028 р. буде «не старше 2013 р.н.» автоматично	Більш справедливо щодо авто, виготовлених наприкінці року та зареєстрованих пізніше
Не потребує змін до закону з плином часу	Усуває ситуації, коли авто фактично експлуатується менше, але формально «старіше» через VIN/дату виробництва
Закономтехнічно універсальна та стабільна модель	Орієнтується на офіційну дату введення авто в експлуатацію
Враховує фактичний початок експлуатації	Ближче до практики, яку використовують у

автомобіля, а не лише дату виробництва	частині європейських процедур та митних визначень
--	---

Альтернативно може застосовуватись критерій «перша реєстрація не раніше ніж 15 років тому», оскільки він точніше відображає фактичний строк експлуатації транспортного засобу та усуває ситуації, коли автомобіль, виготовлений наприкінці року, формально втрачає один рік пільги попри пізнішу дату введення в експлуатацію.

Приклад формулювання щоб чітко визначити джерело дати та механізм підтвердження:

Транспортний засіб повинен мати дату першої державної реєстрації не раніше ніж за 15 років до моменту митного оформлення.
Дата першої реєстрації підтверджується офіційними реєстраційними документами країни попередньої реєстрації або даними міжнародних реєстрів.
У разі відсутності підтвердження дати першої реєстрації застосовується рік виготовлення транспортного засобу.

Екостандарт — Євро-5 та альтернатива

Основний варіант: Євро-5.

- Відповідає євроінтеграційним зобов'язанням України.
- Закриває аргументи Міністерства довкілля і профільного комітету ВРУ.
- Авто 2009–2010 р.н. і новіші переважно відповідають Євро-5 — сумісно з 15-річним обмеженням.

АЛЬТЕРНАТИВА: «Рік виробництва не раніше 2008» замість Євро-5

Застосовується як запасна позиція при зауваженнях щодо складності верифікації екоКласу.

Логіка: авто 2008+ р.н. де-факто переважно відповідають Євро-4/5 без прямого посилання на стандарт. Рік виробництва — технічно простіший критерій для митниці.

Ризик: знижує екологічний стандарт фактично до Євро-4. Може викликати зауваження Мінприроди.

Визначення «вживаного» ТЗ

Як виключити нові авто з пільги (куплені в салоні і ввезені як «вживані»)?

Критерій «вживаного» ТЗ

Транспортний засіб вважається вживаним якщо виконується хоча б одна з умов:

- пробіг перевищує 6 000 км, АБО
- минуло більше 6 місяців з дати першої реєстрації.

Це загальноєвропейський стандарт (Директива ЄС 2006/112). Закриває схему «купив в салоні — оформив на підставного — через тиждень ввіз як вживаний».

РОЗДІЛ 4. ЗАБОРОНА ВІДЧУЖЕННЯ

4.1. Строк і логіка

Трирічна заборона — ключовий антизловживальний механізм. Без неї пільга перетворюється на схему: ввіз — перепродаж — повторення.

Чому 3 роки, а не 5: авто 12–15-річного віку може через 5 років мати нульову залишкову вартість. П'ятирічна заборона = заборона на весь залишковий ресурс ТЗ. Три роки — достатньо для запобігання спекуляціям і реалістично для ресурсу авто.

4.2. Наслідки порушення

- Сплата всіх митних платежів та податків за ставками, що діяли на момент ввезення;
- Додаткове нарахування у розмірі 20% від суми зазначених платежів.

Нарахування за ставками на день ввезення — виключає маніпуляції через курсові коливання. Розмір 20% робить порушення економічно не вигідним: власник отримає менше від продажу, ніж заплатить при поверненні пільги.

4.3. Три законних винятки

Виняток 1 — Спадкування

Авто переходить у спадщину разом із залишком трирічного строку. Спадкоємець перебирає зобов'язання, але не сплачує нічого при отриманні спадщини.

Виняток 2 — Викрадення

Підстава: постанова про відкриття кримінального провадження (ЄРДР) + зняття ТЗ з реєстрації МВС. ДМС закриває зобов'язання автоматично.

Зауваження: «Як перевірити що ТЗ дійсно викрадений, а не проданий під виглядом викрадення?»

Відповідь: Провадження в ЄРДР — публічний юридичний факт. Зняття з реєстрації та відкриття провадження — два незалежних підтверджуючих факти. Їх одночасна фальсифікація є самостійним кримінальним злочином, що значно дорожчий за будь-яку можливу вигоду.

Виняток 3 — Тотальна загибель

Підстава: акт про конструктивну загибель ТЗ від страхової компанії або незалежного оцінювача + зняття з реєстрації МВС. Стандартний механізм страхового законодавства.

4.4. Що дозволено в межах заборони

- Передача керування будь-яким особам — стандартний режим ПДР і ЦКУ, без обмежень;
- Використання ФОП особисто в підприємницькій діяльності;
- Технічне обслуговування, ремонт, страхування.
- ЗАБОРОНЕНО: передача у платне користування третіми особами (оренда, лізинг, каршерінг, таксі).

ВАЖЛИВО!!!

Передача права користування або фактичного володіння транспортним засобом третім особам на підставі довіреності з правом відчуження прирівнюється до відчуження транспортного засобу.

Зауваження: «Ветеран з важкою інвалідністю не може керувати — авто стає марним?»

Відповідь: Стандартний режим передачі керування вирішує це повністю: ветеран може передати керування доглядальнику, родичу або будь-якій особі як і будь-який власник авто. Це вже врегульовано ЦКУ і ПДР без додаткових норм.

4.5. ФОП — уточнення логіки

Роз'яснення логіки

Норма про ФОП стосується ПРАВА ВИКОРИСТАННЯ авто в підприємницькій діяльності. Тому:

ФОП використовує авто особисто в бізнесі → ніяких платежів.

ФОП закрив ФОП → авто залишається у власності фізособи. Нічого не змінюється.

Ніяких платежів. Заборона відчуження продовжує діяти.

ФОП передав авто в оренду/лізинг третій особі до 3 років → сплата + 20% нарахування.

Норму «ліквідація ФОП → сплата платежів» прибираємо як колізійну.

Залишається лише заборона передачі у платне користування третіми особами.

РОЗДІЛ 5. АДМІНІСТРУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

5.1. Єдиний реєстр пільгового ввезення

Оператор: ДМС спільно з МВС. Обидві бази вже існують і частково інтегровані — додається новий тип обмеження, аналогічно арештованим авто.

1. Цифрова верифікація: інтеграція з Реєстром УБД і Реєстром осіб з інвалідністю через Дію або кабінет митниці. Для Категорії А — верифікація через Форму 5.
2. Онлайн-заявка → автоматичне підтвердження права → одноразовий електронний сертифікат.
3. Сертифікат застосовується при митному оформленні — пільга підтягується автоматично.
4. Відмітка в техпаспорті: «Ввезено на пільгових умовах. Заборона відчуження до [дата]». Публічний сигнал для нотаріуса, банку, покупця.
5. Автоматичне блокування переоформлення або зняття з обліку до закінчення строку.
6. Реєстрація виключно на ім'я пільговика — виключає схему з оформленням на третю особу.

5.2. Зведена таблиця ризиків і захисту

Ризик зловживання	Механізм захисту
Масовий завіз «на ветеранів»	1 ТЗ на особу + реєстр з автоматичною перевіркою РНОКПП
Перепродаж після розмитнення	Заборона відчуження 3 роки + 20% нарахування — перепродаж економічно збитковий
Оформлення на підставну особу	Реєстрація тільки на ім'я пільговика; автоматичне блокування переоформлення
Комерційне використання (таксі, оренда)	Пряма заборона передачі у платне користування третіми особами
Повторне використання (дві підстави)	Єдиний реєстр за РНОКПП незалежно від підстави — блокування при наявному записі
Завезення нового авто як «вживаного»	Критерій вживаного: пробіг >6 000 км АБО >6 міс. з першої реєстрації
Заниження митної вартості	Прив'язка до Eurotax/CAP Black Book для авто понад 40 000 євро
Фіктивне викрадення	ЄРДР + зняття з реєстрації — два незалежних

5.3. Доручення КМУ в прикінцевих положеннях

В прикінцевих положеннях обох законів — доручення КМУ у тримісячний строк:

7. Забезпечити створення єдиного реєстру пільгового ввезення ТЗ.
8. Затвердити порядок взаємодії ДМС і МВС при реєстрації пільгових ТЗ.
9. Інтегрувати реєстри ДМС з Реєстром УБД і Реєстром осіб з інвалідністю.
10. Розробити механізм переоформлення права власності на ТЗ, ввезені через благодійні організації за рахунок особистих коштів військовослужбовців.
11. Привести підзаконні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

РОЗДІЛ 6. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

6.1. Відповідь на позицію Мінфіну

Мінфін у будь-яких аналогічних ситуаціях формулює заперечення як «зменшення надходжень». Це формально коректно, але економічно хибно.

Якщо ветеран не може дозволити собі розмитнення — він не ввозить авто. Бюджет і без пільги не отримує нічого. Ці надходження не існують — їх неможливо «втратити». Мова йде не про втрату реальних надходжень, а про відмову від надходжень, а про відмову від віртуальних. Пільга не скасовує реальні надходження, вона стимулює операції, які без неї не відбуваються.

6.2. Непрямі надходження при пільговому ввезенні

При ввезенні на пільгових умовах держава отримує:

- реєстраційний збір та пенсійний внесок при першій реєстрації — одноразово;
- акцизний збір з пального — щорічно протягом всього строку використання;
- ПДВ зі страхування (ОСЦПВ, КАСКО) — щорічно;
- ПДВ і податок з прибутку від технічного обслуговування і ремонту;
- ПДФО та ЄСВ — якщо авто забезпечило повернення ветерана до праці або підприємницької діяльності;
- зниження витрат на соціальні виплати та реабілітаційні програми.

У середньостроковій перспективі мультиплікативний ефект від економічної інтеграції одного ветерана може перевищити суму одноразових митних платежів у кілька разів.

6.3. Соціальне обґрунтування

Ключовий факт

Досвід нульового розмитнення 2022 року: навіть за відсутності будь-яких обмежень і при максимальному економічному стимулі реально ввезено ~237 тис. авто за кілька місяців.

При наявних обмеженнях фактичний попит буде суттєво меншим від формального числа бенефіціарів.

Станом на 2025 рік в Україні понад 1,5 мільйона осіб мають статус учасника бойових дій. Сотні тисяч — інвалідність внаслідок війни. Для значної частини з них:

- автомобіль — єдиний реальний засіб пересування через фізичні обмеження;
- доступ до реабілітації та протезування часто неможливий без особистого транспорту;
- повернення до праці або підприємницької діяльності прямо залежить від мобільності;
- вартість розмитнення 30–50% від ціни авто — непереборний бар'єр для більшості.

У 2022 році нульове розмитнення для всіх громадян діяло три місяці (Закон №2142-IX від 24.03.2022). Переважна більшість тих, для кого воно найбільш актуальне — кадрові та мобілізовані військові — фізично не мала змоги ним скористатись, перебуваючи на передовій.

Наша пропозиція — це відновлення справедливості.

Нульове розмитнення для діючих військових та ветеранів — це не «втрата доходів бюджету», а інвестиція у соціальну реінтеграцію тих, хто захищав та продовжує захищати державу. Держава, яка не може дозволити своїм захисникам доступне авто, ризикує програти не лише соціальний контракт, а й майбутні набори до армії.

6.4. Що потрібно для повноцінного ФЕО

- Прогноз реальної кількості бенефіціарів що скористаються пільгою (з урахуванням всіх обмежень — це значно менше ніж загальна кількість УБД);
- Розрахунок прямих втрат за трьома сценаріями: мінімальний / базовий / максимальний;
- Розрахунок непрямих надходжень за тими самими сценаріями;

За оцінкою мультиплікативний ефект від повернення до праці навіть 10–15% бенефіціарів перекриває прямі втрати бюджету від пільги.

РОЗДІЛ 7. ВІДПОВІДІ НА ЗАУВАЖЕННЯ

7.1. Юридичне управління ВРУ

Зауваження: «Відсутній механізм верифікації статусу»

Відповідь: Категорія Б — автоматична перевірка через Реєстр УБД і Реєстр інвалідності. Категорія А — Форма 5. Прикінцеві положення містять доручення КМУ на технічну реалізацію у тримісячний строк.

Зауваження: «Термін «уповноважена особа» без визначення процедури»

Відповідь: Деталізуємо в тексті: нотаріально посвідчена довіреність. Авто реєструється виключно на ім'я пільговика незалежно від того, хто фізично оформлював ввезення.

7.2. Мінфін / Бюджетний комітет

Зауваження: «Значні втрати бюджету»

Відповідь: Втрати розраховуються від операцій, які реально відбудуться, а не від гіпотетичного максимуму. Досвід 2022 р.: навіть без обмежень — 237 тис. авто. При наявних обмеженнях попит суттєво менший. ФЕО базується на прогнозних показниках за трьома сценаріями.

Зауваження: «1,5 млн УБД — колосальний бюджетний ризик»

Відповідь: 1,5 млн — це право, а не попит. Реальний попит обмежений фінансовими можливостями, технічними вимогами і організаційними бар'єрами.

7.3. Митна служба

Зауваження: «Як перевірити що особа не скористалась пільгою раніше?»

Відповідь: Єдиний реєстр ДМС за РНОКПП. При подачі декларації — автоматична перевірка. Запис є → блокування. Технічно аналогічно перевірці боргів при перетині кордону.

Зауваження: «Як контролювати заборону відчуження після оформлення?»

Відповідь: Відмітка в техпаспорті + автоматичне блокування переоформлення в реєстрі МВС. При нотаріальному посвідченні договору купівлі-продажу — нотаріус бачить обмеження і не може провести угоду. Аналогічно арештованим авто.

7.4. Міністерство довкілля

Зауваження: «Пільгові авто погіршать екологічну ситуацію»

Відповідь: Вимога Євро-5 чи Рік виробництва не раніше 2008 для Категорії Б повністю закриває цей аргумент. Євро-5 — базовий стандарт в рамках євроінтеграційних зобов'язань. Авто Євро-5 не створюють нових екологічних ризиків порівняно з уже зареєстрованим в Україні парком.

7.5. Рахункова палата

Зауваження: «Відсутній механізм контролю за цільовим використанням»

Відповідь: Контроль трирівневий: (1) реєстр ДМС + відмітка в техпаспорті — превентивний рівень; (2) автоматичне блокування переоформлення — адміністративний; (3) 20% нарахування при порушенні — фінансовий. Це перевищує стандарти контролю більшості існуючих пільгових норм.

Правки_до_15194_та_15195

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВOK

Конкретні пропозиції до доопрацювання поданих законопроектів:

- Законопроект №15194 (реєстр. 79д9/1-2026/92404) — зміни до Митного кодексу України
- Законопроект №15195 (реєстр. 79д9/1-2026/92423) — зміни до Податкового кодексу України

Правки охоплюють такі блоки:

№	Блок правок	Застосовується до
1	Розширення кола бенефіціарів Категорії А	МКУ + ПКУ
2	Уточнення щодо силових структур	МКУ + ПКУ
3	Додавання Категорії Б (УБД, особи з інвалідністю)	МКУ + ПКУ (нові підпункти)
4	Уніфікація строковості ПКУ та МКУ	МКУ
5	Параметри ТЗ для Категорії А	МКУ + ПКУ
6	Механізм верифікації та єдиний реєстр	МКУ + ПКУ (прикінцеві положення)
7	Заборона відчуження — у МКУ	МКУ (нова стаття/підпункт)
8	Уточнення норми щодо ФОП	ПКУ

БЛОК 1. РОЗШИРЕННЯ КОЛА БЕНЕФІЦІАРІВ — КАТЕГОРІЯ А

Застосовується до: МКУ і ПКУ

Проблема: поточне формулювання «мобілізовані після 24.02.2022» та «контрактники» виключає кадрових військових, які служать 10–15+ років та виконують бойові завдання.

Стаття МКУ / п. ПКУ — Коло осіб Категорії А

БУЛО:

Військовослужбовці, мобілізовані після 24 лютого 2022 року, які на дату ввезення є діючими військовослужбовцями; військовослужбовці, які проходять службу за контрактом.

РЕКОМЕНДАЦІЯ:

Діючі військовослужбовці Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, які на дату ввезення транспортного засобу проходять військову службу.

Обґрунтування: Нове формулювання є ширшим, технічно коректним і юридично нейтральним. Воно охоплює всіх, хто фактично служить, — незалежно від підстави призову. Відслідковування «бойової участі» є технічно неможливим і породжує корупційні ризики.

БЛОК 2. ВКЛЮЧЕННЯ СИЛОВИХ СТРУКТУР

Застосовується до: МКУ і ПКУ

Формулювання «Збройні Сили України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України» автоматично охоплює всі законні силові структури, проте для уникнення спорів при тлумаченні рекомендується додати пояснювальну примітку або вичерпний перелік у примітці до статті.

НОВА НОРМА: Примітка до норми (рекомендація)

Примітка: До «інших військових формувань, утворених відповідно до законів України» для цілей цієї статті відносяться: Національна гвардія України, Державна прикордонна служба України, Служба безпеки України (в частині військовослужбовців), Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Сили спеціальних операцій ЗСУ, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державна спеціальна служба транспорту, а також інші формування, що визначені такими згідно із законами України.

БЛОК 3. ДОДАВАННЯ КАТЕГОРІЇ Б — УБД ТА ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Застосовується до: МКУ і ПКУ — нові окремі підпункти

Це ключове розширення: додавання постійної норми для ветеранів та осіб з інвалідністю внаслідок війни. Розміщується в окремому підпункті тієї самої статті, де знаходиться Категорія А.

НОВА НОРМА: Новий підпункт МКУ — Категорія Б (постійна норма)

Звільняються від сплати ввізного мита транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України: учасниками бойових дій, які мають відповідний статус відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 №3551-XII; особами з інвалідністю I, II або III групи, набутою внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час участі у захисті Батьківщини, — за умови дотримання параметрів транспортного засобу, встановлених цим Законом. Одна особа може скористатися пільгою не більше одного разу на 5 (п'ять) років. Зазначена норма є постійною і не обмежується строком дії воєнного стану.

НОВА НОРМА: Параметри ТЗ для Категорії Б (додається до статті або окремим додатком)

Типи ТЗ: легкові (код УКТ ЗЕД 8703), мотоцикли (8711), мікроавтобуси (8702), вантажні (8704), причеми (8716). Об'єм двигуна: до 3 000 куб.см; для осіб з інвалідністю I групи за медичними показаннями щодо адаптованого ТЗ — без обмеження. Вік ТЗ: не більше 15 (п'ятнадцяти) років з дати виготовлення. Митна вартість: до 30 000 євро за офіційним курсом НБУ на дату подання митної декларації. Екологічний стандарт: не нижче Євро-5; підтверджується сертифікатом відповідності або документацією виробника. Транспортний засіб не має бути новим у значенні цього Закону.

Що вважається «новим ТЗ» для цілей цього Закону: транспортний засіб, що: (а) не проходив реєстрації в жодній країні, або (б) з дати першої реєстрації якого минуло менше 6 місяців та пробіг якого не перевищує 6 000 км. Пільга поширюється виключно на вживані транспортні засоби.

БЛОК 4. УНІФІКАЦІЯ СТРОКОВОСТІ ПКУ ТА МКУ

Застосовується до: МКУ — усунення асиметрії

Проблема: у редакції ПКУ містить тимчасову норму (ВС+90 днів), тоді як МКУ — безстрокову. Це внутрішній конфлікт норм.

МКУ — строк дії норми Категорії А

БУЛО:

Норма Митного кодексу не містить часового обмеження (діє безстроково або до скасування).

СТАЛО:

Норма Митного кодексу щодо Категорії А (діючі військовослужбовці) діє протягом строку воєнного стану та протягом 90 (дев'яноста) днів після його припинення або скасування.

Для Категорії Б (УБД, особи з інвалідністю) — навпаки: норма в обох кодексах є постійною, без прив'язки до воєнного стану. Обидві норми (для Кат. А і Кат. Б) чітко відокремлені структурно у тексті кожного кодексу.

БЛОК 5. ПАРАМЕТРИ ТЗ ДЛЯ КАТЕГОРІЇ А

Застосовується до: МКУ і ПКУ — деталізація для Категорії А

Проблема: у редакції Заблочного параметри ТЗ для Категорії А не встановлені взагалі. Це відкриває широкий простір для зловживань і дасть підстави для критики з боку ГНЕУ та Мінфіну.

НОВА НОРМА: Параметри ТЗ для Категорії А (додається до МКУ і ПКУ)

Для Категорії А (діючі військовослужбовці) пільга поширюється на транспортні засоби всіх типів (включаючи вантажні та напівпричепа), незалежно від об'єму двигуна, митної вартості та віку транспортного засобу (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України), за умови що: екологічний стандарт транспортного засобу — не нижче Євро-2 (для вживаних ТЗ); транспортний засіб не є новим у значенні цього Закону; транспортний засіб не є виробленим на території держави-агресора (Російська Федерація) або зареєстрованим у країні-агресорі. Одна особа може скористатися пільгою один раз. Повторне використання пільги дозволяється виключно при підтвердженій бойовій втраті або знищенні першого ТЗ.

НОВА НОРМА: Механізм повторного ввезення (Категорія А)

При знищенні, пошкодженні або втраті транспортного засобу під час виконання бойових

завдань особа, яка відноситься до Категорії А, має право на повторне ввезення одного транспортного засобу на пільгових умовах. Підтвердження втрати здійснюється одним із таких документів: 1) акт або довідка командира військової частини про бойову втрату ТЗ; 2) витяг зі службового розслідування або акт списання; 3) довідка про бойову втрату із зазначенням обставин; 4) рапорт про втрату з підтвердженням командира підрозділу (у разі неможливості фізичної фіксації знищення). Перелік документів та порядок їх оформлення затверджується Кабінетом Міністрів України.

БЛОК 6. МЕХАНІЗМ ВЕРИФІКАЦІЇ ТА ЄДИНИЙ РЕЄСТР

Застосовується до: прикінцеві положення обох законів

Проблема: у чинній редакції відсутній механізм верифікації статусу бенефіціара — це є основним зауваженням ГНЕУ ВРУ.

НОВА НОРМА: Пункт прикінцевих положень — Механізм верифікації

Кабінет Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом забезпечує: створення та функціонування єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів, що ведеться Державною митною службою України спільно з Міністерством внутрішніх справ України з прив'язкою кожного запису до РНОКПП (ідентифікаційного номера) бенефіціара та VIN-коду транспортного засобу; автоматичну інтеграцію зазначеного реєстру з Єдиним реєстром учасників бойових дій (Закон №3551-XII) та Реєстром осіб з інвалідністю; автоматичну перевірку права на пільгу при поданні митної декларації — з блокуванням при повторній спробі використання пільги тією самою особою; затвердження форми 5 як єдиної довідки військової частини для підтвердження статусу діючого військовослужбовця та порядку її реєстрації через Міністерство оборони України.

БЛОК 7. ЗАБОРОНА ВІДЧУЖЕННЯ — ПЕРЕНЕСЕННЯ ДО МКУ

Застосовується до: МКУ — нова норма

Проблема: заборона відчуження наявна лише у ПКУ (п. 69.44). Відсутня у МКУ. Якщо авто ввезено лише з митною пільгою, заборона формально не діє.

НОВА НОРМА: Новий підпункт МКУ — Заборона відчуження

Транспортні засоби, ввезені на пільгових умовах відповідно до цього Закону, не можуть бути відчужені або передані у постійне платне користування третіми особами (оренда, лізинг, суборенда, каршерінг, таксі та інші форми комерційного використання) протягом 3 (трьох) років з дня їх державної реєстрації в Україні. У разі порушення цієї вимоги власник зобов'язаний сплатити митні платежі, від яких він був звільнений, за ставками, що діяли на момент ввезення, а також нарахування у розмірі 20 відсотків від суми таких платежів. Заборона відчуження фіксується відміткою в реєстраційному документі транспортного засобу. Державна митна служба забезпечує передачу відповідних відомостей до Міністерства внутрішніх справ для внесення обмеження до реєстру транспортних засобів. Переоформлення права власності або зняття з обліку до закінчення зазначеного строку блокується автоматично. Заборона не поширюється на: перехід права власності в порядку спадкування (з переходом залишку строку обмеження); підтверджені випадки викрадення ТЗ (за наявності постанови про відкриття кримінального провадження в ЄРДР та зняття ТЗ з

обліку); підтверджені випадки загибелі або повного знищення ТЗ (за актом страховика або незалежного оцінювача та зняття з обліку). Передача у короткострокове користування членам сім'ї або іншим особам за стандартною процедурою відповідно до законодавства про дорожній рух не вважається порушенням цієї вимоги. Передача права користування або фактичного володіння транспортним засобом третім особам на підставі генеральної довіреності з правом відчуження прирівнюється до відчуження транспортного засобу.

БЛОК 8. УТОЧНЕННЯ НОРМИ ЩОДО ФОП

Застосовується до: ПКУ

Проблема: формулювання «при ліквідації ФОП до 3 років — сплата пільгових платежів» є помилковим, оскільки ліквідація ФОП не є відчуженням авто. Це колізія.

ПКУ — норма щодо ФОП

БУЛО:

ФОП — дозволяється особисте використання; при ліквідації до 3 років — сплата пільгових платежів.

СТАЛО:

Фізична особа — підприємець має право використовувати транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах, у власній підприємницькій діяльності особисто. Припинення підприємницької діяльності (ліквідація ФОП) не є підставою для нарахування пільгових платежів, якщо транспортний засіб залишається у власності пільговика та не передається у користування третім особам. Обов'язок сплати пільгових платежів та штрафу виникає виключно у разі: відчуження транспортного засобу до закінчення трирічного строку; або передачі транспортного засобу у платне користування третіми особами (оренда, лізинг, таксі, каршерінг тощо) до закінчення трирічного строку.

ЗВЕДЕНА ТАБЛИЦЯ ПРАВОК

№	Суть правки	Застосовується	Пріоритет
1	Розширення Кат. А — діючі (не лише «мобілізовані після 24.02»)	МКУ + ПКУ	ОБОВ'ЯЗКОВО
2	Включення НГУ, ДПСУ, СБУ, ГУР через примітку	МКУ + ПКУ	ОБОВ'ЯЗКОВО
3	Додавання Категорії Б (УБД, інваліди) — постійна норма	МКУ + ПКУ (нові підпункти)	ОБОВ'ЯЗКОВО
4	Уніфікація строковості ПКУ і МКУ для Кат. А (BC+90)	МКУ	ОБОВ'ЯЗКОВО
5	Параметри ТЗ для Кат. А + визначення «нового» ТЗ	МКУ + ПКУ	ОБОВ'ЯЗКОВО
6	Механізм повторного ввезення при бойовій втраті	МКУ + ПКУ + прикінцеві	ВАЖЛИВО
7	Механізм верифікації та єдиний	Прикінцеві положення	ОБОВ'ЯЗКОВО

	реєстр (КМУ)		
8	Заборона відчуження — перенесення до МКУ	МКУ	ОБОВ'ЯЗКОВО
9	Уточнення норми щодо ФОП — усунення колізії	ПКУ	ОБОВ'ЯЗКОВО
10	Заборона комерційного використання з контролем	МКУ + ПКУ	ВАЖЛИВО
11	Регулювання генеральної довіреності в межах 3 р.	МКУ + ПКУ	ВАЖЛИВО
12	Антикорупційний механізм при визначенні митної вартості	МКУ (прикінцеві)	РЕКОМЕНДОВАНО

Митний кодекс України

ЗМІНИ ДО МИТНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

1.1. КАТЕГОРІЯ А — ТИМЧАСОВА НОРМА (ВС + 90 ДНІВ)

НОРМА МКУ — Категорія А (діючі військовослужбовці)

- Звільняються від сплати ввізного мита транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України діючими військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, які на дату ввезення проходять військову службу.
- Для цілей цього пункту до «інших військових формувань, утворених відповідно до законів України» відносяться: Національна гвардія України, Державна прикордонна служба України, Служба безпеки України (в частині військовослужбовців), Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Сили спеціальних операцій ЗСУ, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державна спеціальна служба транспорту, а також інші формування, визначені такими законами України.
- Параметри транспортних засобів:
 - будь-який тип транспортного засобу (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України);
 - екологічний стандарт: не нижче Євро-2 (для вживаних транспортних засобів); підтверджується сертифікатом відповідності або документацією виробника;
 - транспортний засіб не є новим у значенні цього Закону;
 - транспортний засіб не є виробленим або зареєстрованим у державі, яка вчинила збройну агресію проти України відповідно до Закону України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)».
- Пільга використовується однією особою один раз. Повторне ввезення транспортного засобу на пільгових умовах дозволяється виключно при підтвердженій бойовій втраті або знищенні першого транспортного засобу у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- Статус діючого військовослужбовця підтверджується Формою 5 посвідченою командиром військової частини.
- Норма набирає чинності з дня набрання чинності цим Законом та припиняє дію через 90 (дев'яносто) календарних днів після припинення або скасування воєнного стану в Україні. Для Категорії Б (пункт нижче) — норма є постійною.

1.2. КАТЕГОРІЯ Б — ПОСТІЙНА НОРМА (УБД ТА ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ)

НОРМА МКУ — Категорія Б (постійна)

1. Звільняються від сплати ввізного мита транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України:
 - учасниками бойових дій, які мають відповідний статус відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» №3551-XII від 22.10.1993;
 - особами з інвалідністю I, II або III групи, набутою внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час участі у захисті Батьківщини.
2. Пільга використовується однією особою не частіше одного разу на 5 (п'ять) років.
3. Параметри транспортних засобів:
 - типи: легкові (код УКТ ЗЕД 8703), мотоцикли (8711), мікроавтобуси (8702), вантажні (8704), причеми (8716);
 - об'єм двигуна: до 3 000 куб.см включно; для осіб з інвалідністю I групи за медичними показаннями щодо необхідності адаптованого ТЗ — без обмеження (підтверджується додатковою довідкою МСЕК);
 - вік: транспортний засіб повинен мати дату першої державної реєстрації не раніше ніж за 15 років до моменту митного оформлення.
Дата першої реєстрації підтверджується офіційними реєстраційними документами країни попередньої реєстрації або даними міжнародних реєстрів.
У разі відсутності підтвердження дати першої реєстрації застосовується рік виготовлення транспортного засобу;
 - митна вартість: не більше 30 000 (тридцяти тисяч) євро за офіційним курсом Національного банку України на дату подання митної декларації;
 - екологічний стандарт: не нижче Євро-5; підтверджується сертифікатом відповідності або документацією виробника; або виробництво не раніше 2008 року;
 - транспортний засіб не є новим у значенні цього Закону.
4. Статус УБД підтверджується відповідним посвідченням та автоматичною перевіркою через Єдиний реєстр учасників бойових дій. Статус особи з інвалідністю — довідкою МСЕК та автоматичною перевіркою через Реєстр осіб з інвалідністю.
5. Зазначена норма є постійною і не обмежується строком дії воєнного стану.

1.3. ЗАГАЛЬНІ НОРМИ — ЗАБОРОНА ВІДЧУЖЕННЯ ТА КОНТРОЛЬ

НОРМА МКУ — Заборона відчуження (для обох категорій)

1. **СТРОК ЗАБОРОНИ.** Транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах відповідно до цього Закону, не може бути відчужений або переданий у постійне платне користування третіми особами протягом 3 (трьох) років з дня його державної реєстрації в Україні.
2. **РЕЄСТРАЦІЯ ОБМЕЖЕННЯ.** Державна митна служба України у день митного оформлення транспортного засобу на пільгових умовах передає відомості про зазначені обмеження до Міністерства внутрішніх справ України для внесення до реєстру транспортних засобів. Відмітка «Ввезено на пільгових умовах. Заборона відчуження до [дата]» вноситься до реєстраційного документа транспортного засобу.
3. **БЛОКУВАННЯ.** Переоформлення права власності або зняття транспортного засобу з обліку до закінчення строку заборони відчуження блокується автоматично у реєстрі Міністерства внутрішніх справ.

4. НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ. У разі відчуження або передачі у платне користування з порушенням вимог цієї статті, власник зобов'язаний сплатити:

- суму ввізного мита, від якого він був звільнений, за ставками, що діяли на дату ввезення;
- штраф у розмірі 20 (двадцяти) відсотків від зазначеної суми.

5. ЗАБОРОНА КОМЕРЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ. Транспортний засіб не може використовуватись третіми особами у діяльності, що підлягає ліцензуванню або реєстрації як перевізника, у т.ч. у формі таксі, каршерінгу, вантажних перевезень протягом строку дії заборони відчуження. Державна митна служба взаємодіє з відповідними органами ліцензування для автоматичної перевірки при поданні заявок на ліцензії.

6. ГЕНЕРАЛЬНА ДОВІРЕНІСТЬ. Передача права користування або фактичного володіння транспортним засобом третім особам на підставі генеральної довіреності з правом відчуження прирівнюється до відчуження транспортного засобу.

7. ВИНЯТКИ З ЗАБОРОНИ. Заборона відчуження не застосовується у разі:

- а) переходу права власності в порядку спадкування (спадкоємець перебирає залишок трирічного строку обмеження без будь-яких платежів);
- б) підтвердженого викрадення транспортного засобу: наявність постанови про відкриття кримінального провадження в Єдиному реєстрі досудових розслідувань та зняття ТЗ з реєстраційного обліку МВС;
- в) підтвердженої загибелі або повного знищення транспортного засобу: акт страховика або незалежного оцінювача про конструктивну загибель ТЗ та зняття з реєстраційного обліку МВС;
- г) бойового знищення або втрати транспортного засобу під час виконання бойових завдань (для Категорії А): документальне підтвердження відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

8. ВИЗНАЧЕННЯ НОВОГО ТЗ. Для цілей цього Закону новим вважається транспортний засіб, який: (а) не проходив державної реєстрації в жодній країні; або (б) з дати першої реєстрації якого минуло менше 6 місяців та пробіг якого не перевищує 6 000 км. Пільга поширюється виключно на вживані ТЗ.

9. АНТИКОРУПЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ. При визначенні митної вартості транспортних засобів, ввезених на пільгових умовах, застосовуються міжнародні довідкові бази вартості транспортних засобів (зокрема Eurotax, CAP Black Book або аналоги, визначені Кабінетом Міністрів України). Рішення митного органу про коригування митної вартості підлягає цифровій фіксації та може бути оскаржене в електронному порядку через офіційний кабінет митниці. Державна митна служба публікує щоквартальну статистику коригувань у розрізі типів транспортних засобів.

2. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

ДОРУЧЕННЯ КМУ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування одночасно із Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» щодо пільгового ввезення транспортних засобів.

2. Кабінет Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом зобов'язаний:

- 1) забезпечити розроблення та впровадження єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів, що ведеться Державною митною службою спільно з МВС України з прив'язкою до РНОКПП особи та VIN-коду ТЗ, та забезпечити автоматичну перевірку факту використання пільги при поданні митної декларації;**
 - 2) забезпечити інтеграцію зазначеного реєстру з Єдиним реєстром учасників бойових дій та Реєстром осіб з інвалідністю;**
 - 3) затвердити форму довіреності командира військової частини для підтвердження статусу діючого військовослужбовця, прирівняної до нотаріально посвідченої, та порядок її обліку через Міністерство оборони України;**
 - 4) затвердити перелік документів, достатніх для підтвердження бойової втрати або знищення транспортного засобу під час виконання бойових завдань, включаючи випадки неможливості фізичної фіксації знищення ТЗ, та порядок їх подання;**
 - 5) розробити та затвердити механізм переоформлення права власності на транспортні засоби, ввезені через благодійні організації за рахунок особистих коштів військовослужбовців, гарантуючи неможливість конфіскації таких ТЗ та можливість безоплатного переоформлення;**
 - 6) визначити перелік міжнародних довідкових баз митної вартості транспортних засобів, що застосовуються при митному оформленні пільгових ТЗ;**
 - 7) привести підзаконні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.**
- 3. Цей Закон та Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» є нерозривно пов'язаними та набувають чинності одночасно.**

Податковий кодекс України

ЗМІНИ ДО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

1.1. ЗМІНИ ДО РОЗДІЛУ V ПКУ (ПДВ)

Підрозділ 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України доповнити пунктом такого змісту:

НОВА НОРМА — Пункт 69.XX Підрозділу 2 Розділу XX ПКУ (ПДВ)

69.XX.1. КАТЕГОРІЯ А. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України транспортних засобів діючими військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, які на дату ввезення проходять військову службу.

Параметри транспортних засобів для цілей цього підпункту:

- будь-який тип транспортного засобу (крім транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком відповідно до розділу XII Податкового Кодексу України);
- екологічний стандарт: не нижче Євро-2 (для вживаних транспортних засобів);
- транспортний засіб не є новим у значенні цього пункту;
- транспортний засіб не є виробленим або зареєстрованим у державі, яка вчинила збройну агресію проти України.

Однією особою пільга може бути використана один раз. Повторне використання допускається виключно при підтвердженій бойовій втраті або знищенні першого транспортного засобу.

Норма набирає чинності з дня введення воєнного стану в Україні (або з дня набрання чинності цим Законом у разі якщо воєнний стан вже діє) та припиняє дію через 90 (дев'яносто) календарних днів з дня припинення або скасування воєнного стану.

69.XX.2. КАТЕГОРІЯ Б. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України одного транспортного засобу не частіше одного разу на 5 (п'ять) років:

- учасниками бойових дій, які мають статус відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» №3551-XII від 22.10.1993;
- особами з інвалідністю I, II або III групи, набутою внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час участі у захисті Батьківщини.

Параметри транспортних засобів для цілей цього підпункту:

- типи: легкові (код УКТ ЗЕД 8703), мотоцикли (8711), мікроавтобуси (8702), вантажні (8704), причеми (8716);
 - об'єм двигуна: до 3 000 куб.см; для осіб з інвалідністю I групи за медичними показаннями щодо адаптованого ТЗ — без обмеження;
 - вік: транспортний засіб повинен мати дату першої державної реєстрації не раніше ніж за 15 років до моменту митного оформлення.
- Дата першої реєстрації підтверджується офіційними реєстраційними документами країни

попередньої реєстрації або даними міжнародних реєстрів.

У разі відсутності підтвердження дати першої реєстрації застосовується рік виготовлення транспортного засобу;

— митна вартість: не більше 30 000 (тридцяти тисяч) євро за офіційним курсом НБУ на дату подання митної декларації;

— екологічний стандарт: не нижче Євро-5 або виробництво не раніше 2008 року;

— транспортний засіб не є новим у значенні цього пункту.

Зазначена норма є постійною і не обмежується строком дії воєнного стану.

69.XX.3. ВИЗНАЧЕННЯ «НОВОГО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ». Для цілей пунктів 69.XX.1 та 69.XX.2 новим вважається транспортний засіб, який: (а) не проходив державної реєстрації в жодній країні; або (б) з дати першої реєстрації якого минуло менше 6 (шестнадцяти) місяців та пробіг якого не перевищує 6 000 (шести тисяч) кілометрів. Пільга поширюється виключно на вживані транспортні засоби.

69.XX.4. ПОДВІЙНЕ ЗАСТОСУВАННЯ. Особа, яка одночасно має підстави відповідно до підпунктів 69.XX.1 та 69.XX.2, може скористатися пільгою лише один раз незалежно від кількості підстав. Факт використання пільги фіксується в єдиному реєстрі пільгового ввезення транспортних засобів.

1.2. ЗМІНИ ДО РОЗДІЛУ VI ПКУ (АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК)

Підрозділ 5 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України доповнити пунктом такого змісту:

НОВА НОРМА — Пункт 27.XX Підрозділу 5 Розділу XX ПКУ (Акциз)

27.XX.1. Звільняються від оподаткування акцизним податком операції з ввезення на митну територію України транспортних засобів особами, зазначеними у пункті 69.XX підрозділу 2 розділу XX цього Кодексу, за умови дотримання параметрів транспортних засобів та умов, встановлених зазначеним пунктом.

27.XX.2. Умови, обмеження щодо заборони відчуження, механізм реєстрації та контролю, визначені пунктом 69.XX підрозділу 2 розділу XX цього Кодексу, поширюються на операції, звільнені від акцизного податку відповідно до цього пункту, в повному обсязі.

1.3. УМОВИ ТА ОБМЕЖЕННЯ ПІСЛЯ ВВЕЗЕННЯ

Доповнити пункт 69.XX підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України нормами такого змісту:

НОРМИ ЩОДО ЗАБОРОНИ ВІДЧУЖЕННЯ ТА КОРИСТУВАННЯ

69.XX.5. ЗАБОРОНА ВІДЧУЖЕННЯ. Транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах відповідно до цього пункту, не може бути відчужений або переданий у платне користування третіми особами протягом 3 (трьох) років з дня його державної реєстрації в Україні.

69.XX.6. ПОРУШЕННЯ ЗАБОРОНИ. У разі порушення умов, встановлених підпунктом

69.XX.5. платник зобов'язаний сплатити:

- суму ПДВ та акцизного податку, від яких він був звільнений, за ставками, що діяли на дату ввезення транспортного засобу;
- штраф у розмірі 20 (двадцяти) відсотків від зазначеної суми.

69.XX.7. ДОЗВОЛЕНЕ ВИКОРИСТАННЯ. Не є порушенням вимог цього пункту:

- стандартна передача керування транспортним засобом іншим особам відповідно до законодавства про дорожній рух;
- використання транспортного засобу у власній підприємницькій діяльності фізичної особи
- підприємця особисто;
- перехід права власності в порядку спадкування (з переходом залишку трирічного строку обмеження до спадкоємця);
- втрата транспортного засобу внаслідок підтвердженого викрадення (постанова ЄРДР та зняття з обліку МВС);
- знищення або тотальна загибель транспортного засобу (акт страховика або незалежного оцінювача та зняття з обліку МВС);
- знищення або втрата транспортного засобу під час виконання бойових завдань (для Категорії А — підтверджуючий документ, перелік яких затверджується КМУ).

69.XX.8. ЗАБОРОНА КОМЕРЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ. Транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах, не може використовуватися третіми особами у діяльності, що підлягає ліцензуванню або реєстрації як перевізника пасажирів або вантажів, у тому числі у формі таксі, каршерінгу або іншого сервісу платного перевезення, протягом строку дії заборони відчуження.

69.XX.9. ГЕНЕРАЛЬНА ДОВІРЕНІСТЬ. Передача права користування або фактичного володіння транспортним засобом третім особам на підставі генеральної довіреності з правом відчуження прирівнюється до відчуження транспортного засобу.

69.XX.10. ФОП. Фізична особа — підприємець має право використовувати транспортний засіб, ввезений на пільгових умовах, у власній підприємницькій діяльності особисто. Припинення підприємницької діяльності (ліквідація статусу ФОП) не є підставою для нарахування пільгових платежів, якщо транспортний засіб залишається у власності пільговика та не передається у платне користування третім особам.

2. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

ДОРУЧЕННЯ КМУ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування одночасно із Законом України «Про внесення змін до Митного кодексу України» щодо пільгового ввезення транспортних засобів.

2. Кабінет Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом зобов'язаний:

- 1) забезпечити створення та функціонування єдиного реєстру пільгового ввезення транспортних засобів — прив'язаного до РНОКПП особи та VIN-коду транспортного засобу;

2) забезпечити інтеграцію реєстру пільгового ввезення з Єдиним реєстром учасників бойових дій та Реєстром осіб з інвалідністю для автоматичної верифікації права на пільгу;

3) затвердити форму довіреності командира військової частини (прирівняної до нотаріальної) для підтвердження статусу діючого військовослужбовця та порядок її реєстрації через Міністерство оборони України;

4) затвердити перелік документів для підтвердження бойової втрати або знищення транспортного засобу та порядок їх подання;

5) розробити механізм переоформлення права власності на транспортні засоби, ввезені через благодійні організації за рахунок особистих коштів військовослужбовців, забезпечивши неможливість конфіскації таких ТЗ та можливість безоплатного переоформлення;

6) привести підзаконні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

3. Закон України «Про внесення змін до Митного кодексу України» щодо пільгового ввезення транспортних засобів та цей Закон є нерозривно пов'язаними. Набрання чинності одним із зазначених законів без одночасного набрання чинності іншим не допускається.

Офіційні дилери:

Ідея включити можливість купівлі авто в офіційних дилерів України без сплати митних платежів

закриває питання: чому люди мають везти авто з-за кордону, а не підтримувати офіційний ринок України?

діюча практика купівлі авто в салоні:

- ввезене імпортером,
- розмитнене,
- мито/акциз/ПДВ вже сплачені,
- авто стоїть на складі дилера як товар.
- Дилер продає кінцевому покупцю

Покупець вже купує:

- “український товар”,
- а не імпортний об’єкт.

Тобто митних процедур на етапі покупки вже немає

варіанти реалізації:

1. компенсувати дилеру/імпортеру вже сплачені податки,
2. або створити механізм відкладеної сплати,
3. або механізм повернення/зарахування.

Питання який механізм реалізації вибрати і як додати до вже існуючих напрацювань

- Як частина законопроекту
- як окремий додаток

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ВОСЬМЕ СКЛИКАННЯ

ПОСТІЙНА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

ВИСНОВОК

до питання: «Про відповідь на лист Міністерства фінансів України стосовно законодавчої ініціативи з надання органам місцевого самоврядування права приймати рішення щодо звільнення ветеранів війни – одноосібників, власників земельних паїв, від сплати земельного податку в межах, визначених законодавством», яке розглядалося 20.05.2026 року

ВИРІШИЛИ:

Підтримати відповідь на лист Міністерства фінансів України (від 08.05.2026 № 11230-01-2/12824, додано, додаток 1) стосовно необхідності внесення змін до статей 38¹ та 281 Податкового кодексу України в частині надання органам місцевого самоврядування права приймати рішення щодо звільнення ветеранів війни – власників земельних часток (паїв) від сплати мінімального податкового зобов'язання та направити його на адресу Міністерства фінансів України (додано, додаток 2).

Заступник
голови комісії

Олександр РОЗІЗНАНИЙ